

Plaatseigen zandsteen

R. J. Kok

In december 1972 werd ik opmerkzaam gemaakt op een interessante vondst. Even buiten het dorpje Zuidbarge, ten zuiden van Emmen, was men bezig met het aanleggen van een hoofdriolering. De sleuf, waarin de buizen gelegd werden, was ± 7 m diep. Het profiel van de sleuf bestond uit een dikke bruinige leemlaag tot op 5 m diepte met daaronder zand.

Op een gegeven moment stootte men op een harde laag, die de scheiding vormde tussen leem en zand. Op deze plaats had zich n.l. zandsteen gevormd. Juist hier kon men het water in de sleuf maar moeilijk de baas worden, waardoor het werk stagneerde. Kalkhoudend water uit de leemlaag had het onderliggende zand aan elkaar gekit. De zandsteen, die, voor zover viel na te gaan, een oppervlakte van een tiental m² had en een dikte van enige dm, werd alleen op deze plaats aangetroffen.

Er waren prachtig aan elkaar gekitte vormen te zien, vooral veel zandsteenkogeltjes, waarvan de doorsnede varieerde van enige mm tot ruim 3 cm. Bij sommige kogeltjes was de zandsteen zo aanéén gekit, dat binnenin de kogeltjes de afzonderlijke zandkorreltjes niet meer te zien waren.

Deze plaatseigen zandsteen wordt in ons land zo nu en dan gevonden. Kalk blijkt dan meestal de veroorzaker van de verkitting te zijn. Van der Lijn vermeldt in zijn 'Keienboek' enige vondsten bij Putten, Hilversum, Bussum en Maarn.

